

Mehdi'nin Şafîî olması noksanlık verir mi?

Yirmi Üçüncü Mektub'un Üçüncü Sual bahsinde büyük müçtehidler, mezhep imamları, aktaplar ve tarikat şeyhlerinin efdaliyeti, öncelik sıralaması sorulur.

Genel anlamıyla bütün müçtehidlerin değil; dört mezhep imamının, şah ve aktapların üzerinde bir konuma sahip oldukları tesbiti yapılır. Hususî fazilet konusunda meselâ Abdülkadir Geylânî gibi harika şah ve kutupların bir cihette daha parlak makama sahip oldukları vurgulanır. Fakat küllî faziletin mezhep imamlarında olduğu tekraren teyid edilir. Diğer yandan, tarikat şeyhlerinden bir kısmının müçtehid olduğundan dolayı umum müçtehidlerin, aktabdan daha efdaldir denilmeyeceği açıkça ifade edilir. Bütün bunlarla beraber esas sıralamanın ilk iki sırası ise; sahabeler ve Mehdi'dir. Sonrasında da imamlar, müçtehidler, aktaplar ve şeyhler vardır.

Bu sıralamayı zihnimizde tutarken, hatıra şöyle bir konu gelir:

Eğer Bediüzzaman Said Nursî, beklenen Mehdi ise, Şafîî mezhebine tabi olmasını nasıl anlamalıyız? Yani, sahabeden sonra ikinci sırada olan Mehdi, kendisinden sonra gelen bir imama nasıl bağlı oluyor?

Esasen bu sualde mantık hatasının olduğunu ifade etmek lâzım.

Bir üst makamda olan, alt makamdakinin görüş ve hükmünü tasdik etmesi onu, bulunduğu makamını tartışmalı hâle getirmez, aksine daha da sağlamlaştırır. Büyüklüğün şe'ni gurur değil, tevazu olması gerekir zaviyesinden bakıldığında da Mehdi'nin Şafîî mezhebine tabi olması, takdir edilmesi gereken bir husustur.

Hem nice büyük müçtehidler, mezhep sahibi imamlar var ki diğer mezheplere de zaman zaman tabi olmuşlardır. Mehdi'nin, Şafîî Mezhebine tabi olması noksanlık değil, aksine zenginlik verdiği gibi, Şafîî Mezhebine de değer katar.

Bu ifadelerin ardından şöyle genel bir prensibi dile getirelim: Evvelâ, din bir imtihandır. İmtihanın gereği bazı konular açık ve net söylenmeyip müphem ve perdeli bir şekilde dile getirilir.

Her ne kadar özellik ve alâmetleri nakledilmiş olsa da Mehdi'nin kim olduğu konusu, aynı müphemiyet dolu ifadelerle aktarılmıştır. Bu tarz ifade ise mânâ ve makamına gayet uygun düşmektedir. Zira Mehdi'nin ifşa (açık) değil ihfa (gizli) olması imtihanın gereğidir. Dolayısıyla Bediüzzaman'ın, Şafîî Mezhebi'ne tabi olmasını bu zaviyeden değerlendirmek mümkündür.

Dini alanda vazifeli olmak, doğuştan ziyade, ileri yaşta tevdi edilmektedir. Dolayısıyla Bediüzzaman Said Nursî'nin Şafîî bir toplumda doğması, büyümesi, onun ileriki yaşında tevdi edilen vazife ve makamını tartışmalı duruma düşürdüğünü

ileri sürmek doğru olmayan bir yaklaşımdır.

Kaldı ki Bediüzzaman, her ne kadar “Şafîiyim” dese ve bilinse de ifadeleri ve talebelerinin tasdikiyle mezheplerin azamî takva noktalarını cem eden bir hayat tarzının içerisinde ve tahtieci değil musavvibe yaklaşımında olduğu da bilinen bir gerçektir.

Said Nursî'nin, beklenen ahirzamanın Mehdisi olarak kabul edilmesi, onun amelde bir mezhep imamına tabi olmasının vazifeli makamına nakise getirmeyeceğine de bu zaviyeden bakmak, olması gereken bir yaklaşımdır.

Bu nevi meseleler her ne kadar nas kaynaklı da olsa, yorumlarda kanaatlerin tesirli olduğunu, bundan dolayı farklılık arz edeceğini ve nihayetinde farklı kanaatleri taşıyanların da zemmedilmemesi, tekfir edilmemesini de unutmamak elzendir.

Allah, en doğruyu bilendir.

Mehmet ÇETİN

irtibat@mehmetcetin.de